

Blot till Lyst

Irefve löjet! Låt läppen krusas,
Fanken dansa i galloppad!
Låt af ruet ditt sinne tjusas,
Fröjdas helt af att vara glad!

Liksom du vill jag hjärtligt skratta,
Höglyadt, skallande, icke tyst,
Och det komiska, dett besatta,
Stundom risa, men „blot till lyst.”

Möts min blick af en mulen panna,
Mun, som icke att le är van,
Men som höres mitt skämt förbanna,
Ägarq vet jag är — fennoman.

Engångaren

Då jag letde var jag en stor man, då jag dog var jag än större. Då små människor dö göra de dumt, de saknas och — glömmas. Då en stor man dör, är detta den största af hans gerningar, han saknas icke och hans namn skrives upp i en tjock bok utan permar, det är utan början och utan slut, som i framtiden på god tro skall tuggas och pluggas af de små människorna i kommande släkten. Allt hvad en stor man gör hemma eller borta är stort, allt hvad han "ger ut" är stort, allt hvad han "sätter till pappers" är ljusst och originelt, ty det är utgången ur honom sjelf, den store mannen. Jag, liksom andra store, har blifvit stor genom massan af de små och de ha konstruerat min historiska personlighet i sitt innersta Bewusst, utaf deras kända behof af en personlig storhet, inför hvilket bälete de rulla sig i stoftet. Enligt lagen att de störste skola varda de minste är jag nu så liten att jag kan sätta mig bakom örat på en skribent utan att han märker det; han tänker blott att andan kommit öfver honom. Han märker ej hvars andas barn hans tankar äro. Så satt jag nyligen bakom örat af en skribent, som beskref två store mäns hem, sedan de gått hädan. Han skref börjande från Verandan, med stort ve.

Allt är i en stor mans rum stort, tillochmed antalet bord, soffor och stolar. Det märkligaste är dock att dessa fyrfotingar kunnat "bli vissa, som om det vissaste, att äfven de inlagt förtjenster i snillets tjänst och efter förmåga uppburit den nationella konsten". — Hur kunde skribenten bli viss om deras visshet? Om deras förmåga att bära har han ju kunnat förvissa sig genom matematiska beräkningar af deras bärkraft, äfvensom af den nationella konstens tyngd. Att de tillochmed bevisat sig kunna bära ännu mera låter skribenten påskina då han insinuerar att han "njöt äran" af att ha intagit en "plats i soffan" makande öfriga nationella konstprodukter åt sidan.

Huru skribenten kom under fund med de gamla fyrfotades nationella sjelfkänsla upplyser han för resten sjelf om: "Det finnes möbler, som till vår fantasi kunna tala minnets språk, andra åter, som föga eller intet ha att förtälja." Ja, ja, store mäns möbler ha småningom fått förmågan att kunna tala, men smått folks ha icke blifvit begåfvade med *yksi kieli*.

När en stor man samlat ihop "oljemål-

ningar, porträtter, litografier m. m. af mästare och klåpare af olika åldrar och nationer ända ned till någon okänd autodikt, som kluddat ihop ett undervärdt landskap i olja", så är det stort; hänger han dem "ofvanom den lilla chiffonieren högre upp i rummet, så är det högt.

Låter en stor man "de allra flesta artister derom något konstverk bidraga till samlingens kompletterande" och sedan skänker samlingen sitt namn "med den äran", testamentärerande alltsammans åt "folket" så är äfven detta stort.

Om en stor man "utstyr en invändning med en fatal arriere pensée" så är det stort.

Ligger en af efterverlden och den historiska forskningen brännmärkt persons "ära" honom "varmt om hjertat", så är detta stort, så stort att det sprängt porten.

Skiner kvällsolen in i en stor mans rum får det glans, och sker det genom blåblommiga kattuns gardiner mellan gröna fenerskärmar, så vittnar detta om ett stort estetiskt färgsinne. Skriver en stor man ett omdöme om en sängerska så blir detta omdöme stort. Oaktadt det stora hos en stor man kan han dock gläda sig "rent menskligt", hvilket händer t. ex. då han beräknar att ett till hans son afsändt "instrument" hunnit fram.

Den som icke häraf har klart för sig det stora hos en stor man må läsa Minnesteckningar af E. N., först publicerade i Wasa-bladet, sedan "intagna med författarens benägna bistånd" i Morgonbladet. *) Det är dock hugnesamt i all framtid för småfolk att få veta huru t. ex. en del af en stor mans böcker voro till venster om hans andra böcker, hvilka voro till höger om en hylla innehållande en annan del böcker och som stod åt kakelugnen till från en väggkalender som var upphängd emot det stora vägguret, som var placeradt vid inre sidoväggen, längs hvilken stod en soffa, som äfven var säng, hvarifrån man nådde till klocksträngen, som var uppsatt på gaveln af ett skåp, beläget vinkelrätt emot ett, icke stort, men likväl ej litet, rikligt med lådor försedt skribbord vid hvars högra sida det stod en skräpgömma och framför hvilket det stod en med ett sinnrikt fotbräde försedd stol, som äfven kunde tjänstgöra som garibaldi-stol, hvarifrån man kunde se termometern dender var fästad vid fenstret åt den ändan af huset, som vätte åt de tvänne almar, af hvilka den enas lummiga krona var synlig äfven till den södra väggens bäge fenster, mellan hvilka stod ett litet lågt bord eller étagère, med svängbar skifva och hylla, hvilken möbel gjorde tjänst som natteduksbord och då uppbar ett vattenkrus, stående på en mindre bricka jemte glas, en stor dubbel-ljusstake af messing af ovanligare form, hvilken gemenligen om dagen stod under ena skeppo, samt dessutom en näsduk och en pung, som då tjänade till tobakspung, men äfven kunde innehålla slantar.

Hos en stor man är vanligtvis allting stort; tillochmed hans kopparslantar, af hvilka en enda kunde tjena till barlast då en väska med ett korrektur skall firas ned genom en fensterlucka.

Store män ärfva hvarandras ideer och uppfinningar och fullkomna dem. En stor man i forna tider uppfann konsten att smida sampo, hvilket under ting beskrives såsom ett blankt lock, spridande ljus och värme. Skribenten omtalade att hans store man uppfann den praktiska tillämpningen af den förres uppfinning. Han tog nämligen sampo, lade den på sin mage då han hade ondt deri, och se, inom par minuter spred sig den vägen ett angenämt ljus och värme genom "en liten spritlampa, som hastigt kunde tändas" inuti "detta slags lifharnesk". *) Alla store män äro barn af sin tid, så till nytta som nackdel. Den samtida vise på sin tid kände ej till spritens alla verkningar, ty han fick, som känt, icke på par minuter sin sampo att värma. — Skribenten har för efterverlden upptecknat, att den vise före denna stora uppfinning begagnade krus med varmt vatten till samma ändamål. Det var dessa föremål den unge idealisten hade för sin själs ögon då han utbrister: "Då vår eftertid med tacksamhet skall minnas denna kamp och njuta dess frukt, då skall man med egendomligt vemod äfven hvila blicken vid något, måhända af slumpen åt denna framtid bevaradt gammalt minne från denna enkla boning och dervid känna sig liksom stå den store — den väldige kämpen och hans tid närmare än annars —"

Jag som stuttit bakom hans öra flyttade mig nu under hans hjerta för att känna om det klappade och om det blef varmt vid tanken på att han sjelf bland dödlige kunde komma att bli den lycklige egaren af dessa krus från denna boning. — Aj! då i det samma han slog sig för magen i extas, som om han känt ljus och värme genom en helig låga derifrån sprida sig uti hans lekamen och "som om den djupaste tystnad sänkt sig i hans själ, under det han lyssnade till anderösternas allvarliga ljud." Jag hann som knappast flyga upp på spetsen af hans katederformade pulpet. Derifrån betraktade jag skribentens inspirerade figur. Han hade blifvit stor. Då jag lefde var jag en stor man; då jag sätter mig bakom örnen på en skribent bli de stora och hans beskrifning om det stora blir stor och jag har stor glädje af honom.

*) Se N:o 252 af samma blad.

"Aningar."

"Vi tro ej att landtdagen skall åtnöja sig med att endast diskutera de lagförslag som densamma föreläggas. Den skall så vidt vi kunna *aningsvis* dömma äfven fordra redo och räkenskap af monarkens rådgifvare för det sätt, hvar på desse fullgjort sitt värf, och häri har den en uppgift, som ingalunda är ringa. Men att den skall *tränga sakläget på lifvet* borde få anses vara afgjort."

Ur Morgonbl.

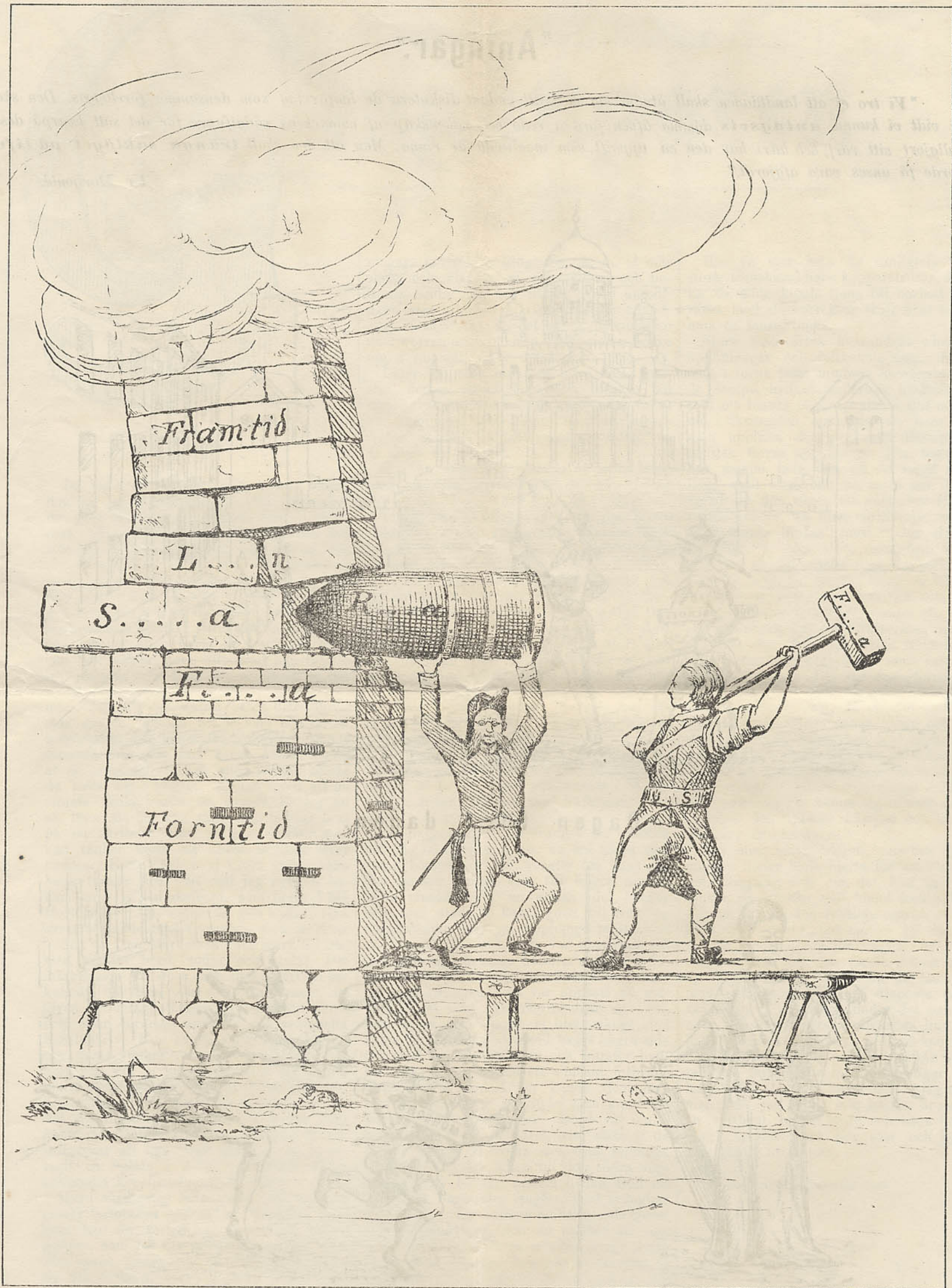
Dagen före dagen.

Dagen.

Dagen efter dagen.

VARGADRÅPET.

Till jagt, till jagt! Budkaften går
Kring berg och dal,
Der vapen sjelf man föra får
Af eget val.

Bak österns söner gå de käck,
De Nordens män,
Och vika ej för varg. som fräckt
Dem trotsar än.

Så sanlas de med vapen gny
Och mycket brak
I Wirmo trakten i en by
Är deras tak — — —

Och vargarne i skaror gå.
De möte stämt
Och uppå mötet, der de stå
De vänta jemt,

De vänta på de bud de sändt
Att forska ut
Om det var bara skoj och skämt
Kanske till slut,

Det hotande allhärjartåg
Mot skogens ätt. —
Då slutligen man komma såg
Med spräng så lätt

En skogens son med rödgult hår,
En liten en,
En ulf så snabb, som vind i vår,
Han var ej sen.

Han kom med andan i sin hals
Och gaf besked,
Att skämt var det visst inte alls —
Rätt morskt man stred.

"En månad knappt" han sad' "gått hän"
Och oss det har
Ren kostat af de tappre en,
Som bort man bar.

Högt baneman hans drapa quad
Kring berg orh dal,
Nu *en* är död; "Ja, om man sad'
Mång tusen tal

Än återstå i detta land,
Är denne dock
Just den med människoätartand
Bland vargars skock.

Ja, Varg i Veum, landets skräck,
Som skändat här
Med barnablod så mången fläck
Nu dödad är."

Så jublade den jägarflock
Då bakom sten
Satt jag, fastän med rifven rock
Och åt ett ben.

Men hör — det sigtades och sköts
På mig också,
Så att en nagel illa bröts
Uppå min tå."

Då går ett sorl kring vargalag:
Nu sauve qui peut!

Vårt skinn är dyrt från denna dag —
I frost, i tö

Vi måste luffa djupt till skogs,
Dit skall ej går;
Der bärs hvad icke här fördrogs
Tills det blir vär.

DRAPA.

Ut rider raske
Jägarehöfding,
Ut att förgöra
Vargarnes slägt,
Väldigt beväpnad
Höfding och svenner
Slagsvärd vid sidan
Skölden på arm

Upp springa vida
Ogon och munnar
Då baxnande bönder
Beskåda hans färd.
Blodshänd besörjer
Bister den Berserk —
Länge lär Norden
Lofva hans namn.

Ve nu de blodigt
Bitande bestar,
Som bringat nesa
At Suomis folk,
Härjande hemmen
Hvilka ej vetat
Värja sig sjelfva
Ulfven till trots.

Främlingar föras
Fjerran från vida
Lystne Lukascher
Lura på rof — — —
Gå ej i vägen
Varg med din maka!
Vet att af våda
Då skall du dö.

Här ligger redan
Tapprast bland tappre,
Slagen och sliten,
Bultad och blind.
Den, som af alla
Ve har förvållat.
Nedrige niding,
Nu är han död.

Kaiku runa.

Högt i Pohja store siarn
 Sjöng en gryta, quad en pata,
 Icke stor och icke liten;
 Derpå Kalevalas pojke
 Sjunger och sin vishet öfvar.
 Uti grytan skall han qvada
 Goda soppan, hyvä välli;
 Klimpar mustiga och feta,
 Sjunger han i magra spadet
 Sjunger och sin vishet öfvar.
 Då det tjocknar till en smörja
 Jäser öfver patans bräddar
 Stiger öfver alla kanter. —
 Derpå Kalevalas pojke
 Sjunger sig en slef med vishet
 Att i sköna soppan röra,
 Sjunger och sin vishet öfvar,
 Svänger såsom svärdet slevven,

Släta slevven, nyss hopsjungen.
 Flere fränder när och fjerran,
 Fränder, barn, af samma moder
 Fingo söta soppan smaka,
 Fingo och en släng af slevven.
 Men de tyckte rå den vara,
 Ingen eld inunder grytan.
 Siarn hade icke elden
 Kände icke eldens ursprung
 Icke heta ursprungsordet,
 Icke ens hur krutet uppfanns. —
 — Då hans bröder ifrån söder
 Tände elden under grytan,
 Bläste under lågans tungor
 Tände med de torra bladen,
 Så att röken vida spordes,
 Osade åt norr och söder,
 Bort åt öster och åt vester.

